

Nezgode v gozdarstvu v letu 2025: ponovno na ravni slabega povprečja zadnjih let

mag. Marjan Dolenšek, Gozdarski inštitut Slovenije, Oddelek za gozdno tehniko in ekonomiko

Objavljeno na spletu 16.03.2026 (<https://doi.org/10.20315/IG.2026.0011>)

Če je bilo pri analizi nezgod pri delu v gozdu za leto 2024 pri marsikom čutiti zadovoljstvo, da je stanje ob 5 mrtvih bistveno boljše kot v prejšnjih letih – a je ob tem potrebno jasno povedati, da je vsak mrtvi in/ali težko poškodovani preveč – pa je pri pregledu stanja za leto 2025 mogoča le zaskrbljenost, če v strokovni analizi nekoliko manj govorimo o sočutnosti do umrlih in poškodovanih in njihovih svojcev.

V letu 2025 je pri delu v gozdu umrlo 11 ljudi, kar je bistveno več kot v predhodnem letu 2024, ko je umrlo 5 oseb, od teh 1 poklicni gozdarski delavec in 4 lastniki gozdov, kar je bilo 12 mrtvih manj kot v letu 2023, ko je pri delu v gozdu umrlo 17 ljudi. V zadnjih 10 letih je povprečno pri delu v gozdu umrlo 10 ljudi. Od 11 mrtvih v letu 2025 so bili 3 poklicni delavci, od teh sta 2 izvajala dela v zasebnih gozdovih, 1 pa v državnih. 8 umrlih je bilo lastnikov gozdov, njihovih sorodnikov, znancev in drugih, ki so delali v zasebnih gozdovih. En umrl je podiral drevesa izven gozda, za domačo hišo.

Iz podatkov, ki jih na osnovi obravnav nezgodnih dogodkov pripravi Policija, in iz podatkov, ki jih na osnovi objav o intervencijah pripravi Uprava RS za zaščito in reševanje zbira Zavod za gozdove Slovenije, smo pripravili pregled statistike za preteklo leto in nekaj primerjav s predhodnim letom. V tem sestavku obravnavamo nezgode pri delu v gozdu, kmetijske pa so prikazane v podobnem sestavku v reviji Kmetovalec.

Nezgode po podatkih Policije

Policija je v letu 2025 za delo v gozdu opredelila 50 nezgodnih dogodkov, ki jih je obravnavala (v letu 2024 je bilo takih dogodkov 63, v letu 2023 pa je bilo takih dogodkov še več, in sicer 104). Na prvi pogled se zdi nelogično, da je policija obravnava manj nezgodnih dogodkov kot leto pred tem ob več kot podvojenem številu mrtvih. Tu je potrebno povedati, da do tega prihaja zaradi opredelitve nezgodnega dogodka po prvi ključni besedi (kazalniku), ki pa ni nujno delo v gozdu (lahko je nezgoda s traktorjem, s kmetijskim strojem itn.), a skupno število tragičnih nezgod v kmetijstvu in gozdarstvu se ujema po policijskih in drugih podatkih.

Če podrobneje pogledamo navedenih 50 nezgodnih dogodkov, opredeljenih kot delo v gozdu, je bil najpogostejši vzrok nezgod nepazljivost (28 nezgod), sledi skupina drugi vzroki (12 nezgod), 7 pa padec predmeta, kar praviloma pomeni padec drevesa na poškodovanca. Od skupaj 50 udeležencev je umrlo 6 oseb, 23 je bilo težje poškodovanih, 20 pa lažje, v eni nezgodi pa ni bilo poškodovanih. Vsi so bili moški. Po starosti jih je bilo največ starih nad 64 let, in sicer 18, kar veliko pove o tem, da številni starejši delajo v gozdu in se pri tem poškodujejo ali celo umrejo. Od 50 udeležencev sta bila dva državljana BiH, 48 pa Slovenije.

Nezgode po podatkih intervencijskih služb in ZGS

Na osnovi objav Uprave RS za zaščito in reševanje o intervencijah reševalnih služb in objav v medijih sodelavci Zavoda za gozdove Slovenije (ZGS) zberejo podrobnejše podatke o nezgodah, predvsem smrtnih, ki jih lahko opredelijo kot nezgode pri delu v gozdu. Analiziramo jih s stališča gozdarske stroke. Kot je razvidno iz uvodnega podatka o 11 mrtvih pri delu v gozdu in kot bo razvidno iz nadaljevanja, smo na Gozdarskem inštitutu Slovenije (GIS) kot nezgode pri delu v gozdu opredelili 5 smrtnih primerov več, kot je razvidno iz policijskih podatkov, ki smo jih predstavili v prejšnjem poglavju. Kam natančno mrtvega statistično uvrstimo ni najbolj pomembno, zanj in njegove najbližje je pomembno, da ga ni več, za širšo skupnost pa, da z analizami ugotovimo, kako ravnati v bodoče, da mrtvih pri delu v gozdu ne bo.

ZGS praviloma zbira podatke o nezgodah pri delu v zasebnih gozdovih in v zasebnih gozdovih je lani umrlo 9 ljudi, na GIS pa analiziramo vse nezgode pri delu v gozdu in tako smo navedenim 9 mrtvim morali dodati še dva, enega poklicnega izvajalca, ki je umrl pri delu v državnih gozdovih in že v uvodu omenjenega ponesrečenega, ki je umrl pri podiranju drevja izven gozda, za domačo hišo, je pa umrl zaradi nepravilnega oziroma neprevidnega podiranja drevja. Tako smo podrobno lahko analizirali 11

smrtnih in 14 težjih nezgod, podatke iz istega vira pa so bili na voljo še podatki za 3 lažje poškodbe. Navedena števila kažejo, da so tu zanesljivo zbrani podatki o smrtnih nezgodah, v precej manjšem obsegu pa nezgode s težkimi, še v manjši meri pa z lahkimi poškodbami, v primerjavi s policijskimi podatki.

Vzroki za negode v letu 2025

Če posplošimo policijske podatke in podatke ZGS, sta bila glavna končna vzroka smrtnih in težkih nezgod neprevidnost in nepravilen način dela. Podrobnejša analiza 28 nezgod po podatkih ZGS in GIS pa pove, da se je 10 težkih poškodb zgodilo pri sečnji, 3 pri mehaniziranem spravilu in 1 pri negi, od 11 smrtnih pa 6 pri sečnji in 5 pri spravilu. Posebej pade v oči veliko umrlih pri mehaniziranem spravilu, kar 45 %, kar je več kot 2 krat več, kot je dolgoročno 45 letno povprečje, ko pri mehaniziranem spravilu umre 20 % od vseh smrtno ponesrečenih pri delu v gozdu. 9 od 11 oseb je umrlo zaradi posledic udarca, kar je pri delu v gozdu logično.

Povzetek skopih opisov smrtnih nezgod pove, da so bili konkretni vzroki za nezgode prelom drevesa pri ščetini, padec veje z drugega drevesa, podiranje brez zaseka, udarec sortimenta pri vleki, prevrnitev traktorja na delavca, stisnitev delavca pri žičniškem spravilu in prevrnitev štirikolesnika pri vleki hloda, ena oseba pa je umrla zaradi kapi med podiranjem. Policijski zapisniki nam že nekaj časa niso (več) na voljo, zato nezgod ne moremo povsem natančno presoditi. Z veliko zanesljivostjo pa lahko zapišemo še, da je bilo lahkih telesnih poškodb še več, a niso bile nikjer zabeležene.

Usposobljenost in osebna varovalna oprema

Ustrezna usposobljenost za delo v gozdu (gozdarska izobrazba, NPK ali vsaj usposabljanje po programu ZGS) in uporaba osebne varovalne opreme (gozdarska čelada, protivrezne hlače, gozdarski čevlji in rokavice - OVO) bi morala biti predpogoja za delo v gozdu. Le tako lahko pričakujemo, da bomo delali v gozdu pravilno, pazljivo in se v čim večji meri izognili nezgodam, posebej najtežjim.

Slika 1: Uporaba osebne varovalne opreme (gozdarska čelada, protivrezne hlače, gozdarski čevlji, rokavice itn.) se je v zadnjih letih zelo razširila, žal pa je še množica takih, ki delajo v gozdu, a se na to poživžgajo. In potem je prepozno.

Slika 2: Vsak, ki v roke prime motorno žago in se odpravi na delo v gozd, bi si moral zadati, da bo pred tem opravil vsaj dvodnevno usposabljanje po programu Zavoda za gozdove Slovenije. Tudi, če zanj to (še) ni predpisano. Tudi v letu 2025 bo Zavod za gozdove Slovenije izvedel večje število tečajev varnega dela v gozdu, ki bodo financirani iz javnih sredstev. Informacije dobite pri vaših revirnih gozdarjih in na spletni strani Zavoda www.zgs.si.

Podatki za leto 2025 ponovno potrjujejo, da je delo v gozdu izjemno nevarno, zlasti za neustrezno usposobljene in tiste, ki ne uporabljajo osebne varovalne opreme. Med smrtnimi žrtvami je bilo kar 55 % oseb brez kakršnegakoli usposabljanja, prav tako jih več kot polovica ni uporabljala osebne varovalne opreme. Tudi pri težje poškodovanih je delež neusposobljenih (43 %) in tistih brez OVO (43 %) zaskrbljujoče visok. Pri obeh kazalnikih je bilo statistično gledano stanje sicer nekaj boljše kot v celotnem obdobju od leta 2000 do lani, ko 75 % vseh smrtnih žrtev in 50 % težko poškodovanih ni opravilo nobenega usposabljanja, osebne varovalne opreme pa uporabljalo 65 % umrlih in 39 % težko poškodovanih, a še vedno povsem nesprejemljivo.

Obvezno usposabljanje in uporaba OVO - realnost ali iluzija?

Rezultati jasno kažejo, da bi obvezno usposabljanje in dosledna uporaba osebne varovalne opreme lahko bistveno zmanjšala število najtežjih nezgod pri delu v gozdu. Trenutno je obvezno (predpisano) le za poklicne izvajalce del v gozdovih (zaposlene delavce, samozaposlene) in lastnike gozdov, ki so zavarovani kot kmetje, za vse druge, ki vsaj občasno delajo v gozdu in teh je vsaj 50.000 pa (še) ne. Žal je bila iz rok spet izpuščena priložnost, ba bi to uredili v zadnjih spremembah Zakona o gozdovih v lanskem letu. Zavedanje o nujnosti sprejetja takih ukrepov je očitno še premajhno, tako med odločevalci kot med predstavniki kmetijskih in gozdarskih interesnih organizacij.

Slika 3: Intervencijske službe so v Sloveniji dobro organizirane. Stopijo v akcijo in pomagajo, ko se nezgoda zgodi ter z učinkovitim delovanjem rešijo marsikatero življenje, ne morejo pa narediti tega, kar mora vsak sam, se usposobiti, uporabljati OVO in delati previdno in pravilno. Na sliki je usposabljanje gasilcev za reševanje ponesrečencev pri delu v gozdu.